

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egy évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K.
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedése.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.

Nyílt tér: soronként 20 fill.

Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

Havasaink jövője.

Kercisora, 1908. július 11.

Mikor e kis lapot megindítottuk a havasok aljában, az Olt völgyében, — szerkesztői tisztünkhöz illőleg — eltökélt szándékunk volt, hogy felkutassuk vármegyénk nevezetességeit, szépségeit s föltárjuk lapunk hasábjain, megvitatván pro et contra, hogy hogyan lehetne az elrejtett gyémántszemeket kicsiszolni, azt értékesíteni s torzonborz ábrázatunkat egy kissé fölvidítani sőt a valuta terén is nagyobb élénkséget, forgalmat létesíteni s ezt az elagott, szegény vármegyét föllendíteni.

Emlékezhetnek reá t. olvasóink, hogy e téren évről-évre újabb tervekkel és eszmékkel állottunk elő.

S olvasóink közül nem egy helyeselte talpra esett elfogadható s keresztül vihető terveinket és mégse valósítottuk meg ezeket mindez ideig.

Ezen eszméink keresztülvitelét azonban tetemesen elősegíti s a megvalósítás kikötőjébe tereli a fogaras-brassói vasút kiépítése.

Ezután már sokkal praktikusabban hozzá szólhatunk ahhoz a kérdéshez, hogy a fogarasmegyei havasokat népesítsük be s terjesszük azok szépségét a világ előtt ezzel is megmutatván éllemességünket s rátermettségünket.

Az már bebizonyított tény s általánosan el van fogadva, hogy a fogarasmegyei havasok legszebb pontjai a felsőárpás, stréza, oprakercisora felett elterülő isteni, svájci szépségű óriási hegyek és törcsvár vidéke, mert ezek vadregényesek s mi fő a fáradt, — beteges, kimerült idegrendszer újra renoválják, s visszaadják a szertedult szív összhangját, az emberek sebeibe nyulnak s gyógyítanak, üditenek láthatatlanul jobban mint bármi más. Emlékezhetnek reá t. olvasóink, hogy harmad éve szintén a havasoknak egyik pontjával a brázai havasokkal foglalkoztunk magasztalván azok előnyeit, s igyekeztünk kimutatni azok hátrányait is.

Most ujabban a felsőárpás, stréza s oprakercisorai havasok szépségeit ismertük meg s lelkesítjük a vármegyét, hogy

azok előnyeit, szépségeit fölfogván építsen respektive építtessenek azokon a pontokon állami hidegvizgyógyintézetet; mert míg így egyrészt havasaink szépségeit közöljük a világgal, azokat be népesítjük, másrészt az ott lakó szegény népnek kereseti forrást biztosítunk házi cikkeinek az eladása, forgalomba hozatala által.

Ha már a gyárak füstjei nem rontják el fönséges havasi levegőnket a hegyek aljában, hát akkor legalább értékesítsük azt s építtessen oda az állam hidegvizgyógyintézetet, szanatoriumot, gyermekmenhelyet stb. a beteg emberiség fölgyógyulására.

Ugy tudjuk, hogy a fentti helyeken elterülő hegyek nagyjából kincstári birtokok, alig van itt-ott valami erdejük a községeknek, ezt igazolja az is hogy Strézakercisorán — ezen a kis eldugott helyen — m. kir. erdőgondnokság is van, sőt a Bulea tóhoz vezető kocsit végén a hegyek tövében m. kir. erdőőr is lakik s ezen a fenséges helyen egykor üveghuta, papirgyár is volt s hogy

TÁRCA.

VÉGRENDELET.

Ha meghalok, ne alkoss újra
Magadnak mennyet angyalom,
Vess fátyolt a nász-koszorúra,
Ha vágyad néha arra von!

Élj az atyátlan, kis családnak
És emlékemnek hitvesem,
Akkor, — bármilyen mély sirt ásnak,
Könnýü, nyugalmas lesz nekem.

Temettes el: a rengetegbe,
Hol boldog voltam te veled,
Porsátramát, fenyves! oh vedd be,
Virág nyiljék sirom felett!

A szellő majd elhozza hozzám
Mély bánatod, tört sohajod,
S a nagy erdő, zöld lombot szór rám,
Az ég frissítő harmatot.

Hitünk szerint — ugyis — minden sirt:
A jó Isten keze takar,
Engem is őriz az erős szirt,
S lágyan fedez a bus avar.

Ha nem lehetne ott a sirom,
Hát arra kérlek kedvesem,
Vágasd ki a fát, melyről siron
Dalolt a kis madár nekem.

Vagy azt melyre az ég villáma
Dörögve, zugva lecsapott,
Legalább szegény férjed álma
Nem lesz rideg és néma ott.

Ebből csináltass majd koporsót,
S a végtelen nagy éjszakán:
Halkod dörgést, vig-bus madár szót
S így földerül a zord magány.

S ha utolér az álmok álma
Nyugodni te is téj ide,
Lelked a végtelenbe szállva,
Ne hagyj el a föld mélyibe! . . .

Halmy-Gyula.

A halál.

— Irtá: K. T. —

Szédülő jó kedvem volt, mikor egyszerre csak asztalomhoz ült egy tutyi-mutyi vörösszakállu emberke, olyan aggódalmasan felhuzott szemöldökkel, mintha nem tudná megfizetni a házbért. Sokszor láttam a kávéházban, ahol mindig széttekintgetett, szóba is állt egyik-másik emberrel, aztán eltűnt. Kivándorlási ügynök volt, de amint velem szembe ült, egyszerre tudtam, hogy ő a halál.

Én: Hallja, uram! idegen asztalhoz csak engedelmkéréssel szokás ülni.

Ő: (igen közönbösen) Tehát engedelmet kérek. Nem akartam nevetlen lenni, de a formalításokat nem tartom sokra. Tudom, hogy olyan ember nincs, aki ha engedelmet kérek, azt mondaná: nem szabad, pedig úgy lehet, hogy terhére vagyok.

Én: Teljesen igaza van, én sem szeretem a formalításokat, azért térjünk a dologra. Ön bizonyára nem eél nélkül ült hozzám.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, vátadékat, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára üvegenként 4.— korona.

valaha virágzó élet pezsgett az óriási *Negoj* hegy tövében, a *Bulea tó* alatt, igazolják azt a megmaradt romok s a romok között és körül a még most is szépen viruló dió, alma, körte, cseresznye, meggy stb. fák. No meg a bozottal benőtt sirok, korhadt tönkre ment sírkövek, így többek között a *gróf Teleki Sándor* is, aki 1879-ben halt meg s lett oda eltemetve.

Kedves helye volt ez hajdan *Bethlen Kata* fejedelem asszonynak s az ő férjének: *Teleky József grófnak*, úgy, hogy az utóbbi végrendeletileg meghagyta szeretett nejének *Bethlen Katának*, hogy a főnséges — *Negoj hegy* lábánál, a vadregényes tündéri tájon helyeztesse őt örök nyugalomra, hogy ott szőjje ő tovább rózsás álmait e táj szépségeiről s virágzó voltáról.

A fogarasiak apokrif hite szerint ott van eltemetve: *Teleky József gróf* is *Oprea*kercisorán, ott nyílik sírja felett az unikum virág a „*flora telekianum*“, de a jelen háládatlan lévén, a vidék mást mutat, mert az *indusztria* helyett a *végpusztulás* tette reá adázkezt a vadregényes *üveghuta* vidékére s a szép gyümölcsös kertben buján tenyész az iszalag s az enyész az emberi alkotások felett.

Tehát ebben csalódott ez idő szerint *Teleky József gróf*, ha csak a jövő nem rehabilitálja még ragyogó álmainak folytatását.

Kerestük, kutattuk sírját *Stréza*, *Oprea*kercisorán, a volt *üvegyár* környékén, kérdeztük fütől-fától hol nyug-

szik, de nem tudta senki s így nem találtuk.

*Gróf Teleki Sándor*ról még tudja a nép, hogy 300,000 forintért adta el az ősi birtokot a kincstárnak; félelmesen regélnék a volt állami iskolahelyén *Oprea*kercisorán a kinzókamráról, hol kaszák közé dobatta a fejedelem a rossz, gonosz nem engedelmeskedő embereket, de *gróf Teleky József* sírjáról hallgat mélyen itt a fáma.

Elszomorító dolog az, hogy a kincstár kezében sem lendül fel ez a vidék. A *Miskolc* közelében levő szelidebb, de tündéries vidékü kis *Hámor* is, amelyre *Kazinczy Ferenc* azt mondta, hogy: „magyar *Tempe!*“ *Petőfi* pedig, „ha Isten paradicsomot teremtett a földre, úgy ez az, mert szebb helyre nem teremthette!“ *Elmult* eltűnt a forgalomból.

Hajdan ott is vashámorok voltak, melyek a szegény népnek hasznót hoztak s huszonöt-harminc évvel ezelőtt elpusztultak, de ujabban a megye élelmessége révén gyönyörű nyaralók, villák építettek a pusztulás helyén s ma már zibongó, virágzó élet van a kis bükk-ségi *hámor* vidékén. Hát mi ne tudnánk szintén a *Bulea tó* s *Negoj* vidékét föl karolni?!

Hogy a magyar állam édes keveset törődik vele igazolja a „*szebeni karpatefereiu*“ fölírása a régi cseresznye fa törzsén: „*Bullea Hütte!*“ „*Bullea See!*“

Hát szabad ilyen fölírást megtűrni egy magyar kincstári birtokon?! Ugy-e bár nem!

De mellőzzük a csupán németnyelvű fölírás sérelmét s tevékenységé-

ért, ügybuzgalmáért, — hogy ezt a tündéri tájat fölkarolta — dicsérjük meg a: „*Siebenbürgische Karpaten Ferein*“-t!

Mertha ez föl nem karolja — hát nem tudnánk följutni a „*Bulea tóhoz*“ s a „*Negoj hegy*“ tetejére. Az oda vezető utat megcsináltatta s azt most is jókarban tartja. Ezuttal még csak arra kérjük őket, hogy a kopár meredek helyen, — amint kiér az erdőből az ember sziveskedjenek oda végig karfákat csináltatni, mert ez így nagyon félelmes hely.

Itt létünk alatt már nem egyszer kereste fel ezt a helyet a fenti egyesület közreműködésével nem egy angol, francia — egyszóval külföldi ember! S az elhanyagoltságot kifogásolták.

No de a mi késik, az nem mulik! Legalább azt szokták mondani. Ezekhez a fenti helyekhez, hogy eljuthassunk oda *Alsóárpásig* vasut is vezet s *Alsóárpástól* pedig a volt *üveghutaig*, tehát a *Bulea tó* aljáig rendes s jó kocsit is. Karoljuk fel tehát ezt a szép, svájci vadregényes tündéri paradicsomot, hogy ne csak a „turisták, sport emberek“ járjanak messzi vidékről oda s gyönyörködjenek a természet csodáiban, főnséges panorámájában hanem a szenvedő beteg emberiség is élvezze, s használhassa azt. Építtessen e helyen, a hol több kiránduló hely is van a magyar állam szanatoriumot, gyermekmenhelyet ami bizonyára behozná mihamar a beléje fektetett tőkét kamatostul! Ajánljuk ezt megyénk vezetősége figyelmébe és becses pártfogásába!

Halmly Gyula.

Beszéde van velem, vagy üzletet akar csinálni? Csak a dologra.

Ő: Ha mondanám, hogy csak véletlenség, nem hinné el, pedig igazán nem volt vele céloom. Az én üzletemet a véletlen vezeti. Olykor járok valaki után hiába, olykor meg nem gondolok semmire s akkor kész az üzlet. Én mindig szívesen beszélek üzletről, mert nehéz az élet.

Én: Rosszak a viszonyok, hé?

Ő: Nagyon megnehezítik a dolgomat a hatóságok, meg az elfogultság. Ugy bának az én üzletemmel, mintha feyencmunka volna. Pedig becsületes, használ annak, akivel megkötöm és használ az országnak, mely mindenképen gátat emel ellene.

Én: Persze ön nem a haza szempontjából nézi a kivándorlást.

Ő: Szegény ember vagyok én, van elég gróf, aki a hazával gondoljon. Én csak azt tudom, hogy ahány embert én rábirtam a kivándorlásra, az mind jól járt, máig is hálás érte, a haza pedig nem veszített vele semmit, mert akiket én elszállítok, azok itt úgy sem tudnak megélni.

Én: Ez már igaz. De hát lássa, én meg tudok élni. Sőt a fogyasztási adó révén jelentékeny hasznót hajtok a hazámnak. Mivel gondolja, hogy engem rábir a kivándorlásra.

Ő: Ismétlem, uram, nem volt szándékom önnel üzletről beszélni, de szent meg-

győződéssem, hogy minden emberben van hajlandóság a kivándorlásra s ha jól odanézőnk, van oka is rá.

Én: És odaát mindenkinek hasznát vesz, akinek oka van magát itt fölöslegesnek tartani.

Ő: Fogas kérdés, amelyre az én egyszerű üzleti eszemmel nem igen felelek. De azt hiszem, igen. Vagy ha hasznát nem veszik is, helye van.

Én: Akkor, öregem, énvelem csakugyan nem csinálhat üzletet. Mert engem nem csábitana át semmi más, csak hogy fölösleges vagyok itt, de ha odaát sincs másképen, akkor kár az utiköltségért; haszontalan itt is lehetek.

Ő: Okos beszéd, praktikus beszéd. Aki számot tud vetni és mérlegelni, az maradjon itt. De vannak sokan, akiket a változatos csábit. Akik máskép akarják ugyanazt, vagy akik unatkoznak, vagy akik remélnék, vagy akik nem tudják, mit csinálnak, csak elki-vánkoznak, vagy akik nem tehetnek semmit akarnak maradni és mégis mennek, ma itt-bon fekösznek le és holnap fölébrednek — idegenben.

Én: Ne haragudjék meg, ha első találkozásunkkor őszinte vagyok. De látom és meg is kell mondanom, hogy az ön mester-sége hitvány mesterség és az is, aki megél utánna.

Ő: Maga is hitvány. Tudom, azt akarja mondani. Könnyű így bánni a szegénnyel, aki ott veszi a falatot, ahol találja, de volnék csak nagyságos ur, aki nagyban dolgozik. . .

Én: Akkor kalapot emelnék előtte, mert nagyban dolgozik. Igenis, megvallo-m, hogy én nagyságos urnak néztem magát és becsültem érte, most, hogy sopánkodó szatócsnak látom, bánom, hogy szóba álltam magával. Hiszen magában még annyi elmés-ség sincsen, hogy eltitkolhatná a kilétét.

Ő: Megösmert tehát?

Én: Mint a csacsit a füléről. Kaszás embernek gondolják, öldöklő angyalnak, pedig csak spediteur. A gondviselés komor angyalának, a végzet hóhéranak, pedig csak alkalmi hiéna, aki leselkedik az utcasarkokon, megjelen minden árverésen, ahol gyász van, ott fekete posztóval kereskedik, ahol vigas-ság, selymet árul. Mikor idejött, azt hittem, galléron ragad és elvisz. Ez férfias lett volna. Ahelyett lesi, nem fordulok-e föl jószántom-ból. Pusztuljon, kár volt, hogy megismerkedtem. Megfasztott utolsó hitemtől, hogy van ennek az életnek egyetlen főnsége: a halál.

Ő: Főnség? Szegény ember. A szin-padi sárkány, melynek papiros fejében tiz-vörös lámpa ég, főnségesebb nektek, mint az igazi sárkány lámpa nélkül. Miro való a főnség? Miért akarjátok mindenképen nagy-nak látni, ami csak elkerülhetetlen? Lelőknek

Törvényhatósági biz. közgyűlés.

(Folytatás.)

Az alispáni jelentéshez szól Dr. Turcu János bizotts. tag is, ki a statisztikai adatokat említvén fel, felvilágosítást kér a megyeház-építési és a tisztinyugdíj-alapok kezelésére nézve.

A jelentés egy helyen azt mondja, hogy a közrend és közbiztonság sehol sem volt megzavarva, más helyen pedig azt mondja, hogy a közrendészet ügye nem áll a legjobban, mivel községi rendőrségről nincsen gondoskodva. Ezt ő ellentmondásnak tartja. Tudomása van arról is, hogy pl. a legutóbbi képviselőválasztáskor Fogarason a vagyon és személybiztonság nagy mérvben veszélyeztetve volt, mert ablakokat, boltkirakatokat törtek be, személyeket megtámadtak és tettelegesen bántalmaztak, azonban a helyi hatóság nem tette meg a szükséges intézkedéseket a történetek megtorlására és az események megelőzése céljából. Hangsúlyozni kívánja, hogy ily esetekben, ha a szükség parancsolja, kötelessége az alispánnak saját hatáskörében intézkedni a rend és közbiztonság fenntartása, a polgárok vagyon- és személyi biztonságának megvédése érdekében. Felemlíti továbbá, hogy az alsóárpási járási erdőgondnokság ügye sem lett még megoldva, mert ezen erdőgondnokság Fogarason székel még most is, holott annak törvényszerint nem Fogarason, hanem Árpáson van a helye. Említi a legeltetési mizériákat is, melyeket már Dr. Senchea is felhozott.

Simon Jenő bizottsági tag kötelességének tartja felszólalni, mert az előbbeni bizotts. tagok olyan egyént támadtak meg, aki jelen nem volt s akinek módjában nem áll itt a közgyűlésen védekezni. Pártolja a jelenlegi tanfelügyelőt, ki csak kötelességét buzgóan és lelkiismeretesen teljesíti. A törvény is előírja, hogy a magyar nyelvet mily módon és mely tanterv szerint kell az iskolákban tanítani, mert a törvényhozás is belátta, hogy valóban nagyon csekély az az

eredmény, amit — különösen a román és szász felekezeti iskolák — a lefolyt 40 éves alkotmányos korszak alatt az államnyelv terjesztése és oktatása érdekében kifejtettek és amit a nemzetiségi iskolák tanítói kifejtteni igyekeztek. Ezért a törvényhozásnak kellett intézkednie — 40 év tapasztalatai nyomán, — hogy ez a türethetetlen állapot végre javuljon és ha a tanfelügyelő a törvényes intézkedéseknek eréllyel akar érvényt szerezni ebben a vármegyében is, azért nem gáncsolni és ellenszenvet, hanem elismerést érdemel.

Dr. Serbán Miklós bizottsági tag kijelenti, hogy nem akart felszólalni ez alkalommal, de az előbb elhangzott beszédre válaszolnia kell, kijelenti és ismétli, hogy a románok jó magyar állampolgároknak tudják és érzik magukat, nem voltak soha azon véleményben, hogy a magyar nyelv tudása nem volna jó vagy hasznos, vagy hogy azt nem kellene megtanulniok. Sokan közülük azt meg is tanulták és beszélnek is. De azt határozottan törvénytelennek tartják, hogy oly kis gyermekeket, kik még a saját anyanyelvükön sem tudnak olvasni és írni, magyar nyelven oktassanak.

A jelenlegi tanfelügyelő még abba is beleakad, hogy a tanító vagy annak felesége és gyermeke miképp öltözködik, miért jár román nemzeti viseletben és miért nem jár német szabású kabátban? A családi ügyeibe beleelegyedik, hogy a tanítók feleségei vagy gyermekei miért nem beszélnek magyarul stb. Ezt ő nem tartja helyesnek és észélyesnek, mert ezzel a népet nem hozzuk közelebb a magyar nyelvhez, hanem éppen eltávolítjuk.

Kéri, hogy intézkedjék a hatóság, miképp a megye területén elvonuló vasutak mentén az utátjáróknál sorompók állittassanak fel — amint az más helyeken már régen megvan — és hogy az utátjáróknál román nyelven is intő táblák állittassanak fel, mert az itt közlekedő román nép nem tudhatja, hogy mit jelent az intőtáblákon az a felirat: „Vigyázz, ha jön a vonat!”

Elnöklő főispán az elhangzott beszédekre válaszolva megjegyzi, hogy törvény szerint ő a közgyűlésnek nem felelős ténykedéséért, egyedül a kormánynak: ha mégis reflektál a hozzá intézettekhez, teszi ezt azért, hogy felvilágosítsa azokat, kik a dolgokat tévesen fogták föl, vagy így magyarázták. — Helyettesítésre a törvény szerint joga van és ezért helyesnek és célszerűnek találta, hogy Dombrádi Gyulát mint kipróbált, régi főszolgabíró első aljegyzőnek helyettesítse, mivel ezen állásra is gyakorlott tisztviselőre van szükség. — Arra, hogy a legeltetés megtiltása által a megye, de különösen a törcsvári járás lakossága érzékeny károsodást szenved, megjegyzi, hogy téves Dr. Sencheának azon felfogása, miképp ezen tilalom által különösen a román nép megkárosítása általában valahol még szóba is jöhetett volna, hanem csak és egyedül az ország állategészségügyi fontos érdekei tartattak a miniszteriumban szem előtt, elég bizonyíték arra az, hogy pl. Háromszék megyének nincsen román lakossága és mégis ép olyan a helyzet, mint itt nálunk és ugyanazon tilalmi szabályok lettek életbeléptetve, mint itt, tehát látható, hogy az e tekintetbeni feltevés semmi alappal nem bír. Ami a kir. tanfelügyelőre vonatkozólag előadottakat illeti, megjegyzi, hogy a tanfelügyelőnek megvan a maga fegyelmi hatósága és ha helytelenül járt volna el, tegyenek akár a miniszterhez, akár a közigazgatási bizottsághoz ellene jelentést vagy panaszt.

Végül az alispán válaszolt a beszédekre, beismeri, hogy a megyében a közgazdasági állapotok nem a legjobbak, de ez nemcsak ebben a megyében, hanem az egész országban sajnósan tapasztalható. A havasi legeltetés azért lett betiltva és az állatoknak Romániából való visszahajtása a földmívelésügyi miniszter által, mert a ragadós száj- és körömfájás az állatorvosok puhatolása szerint a múlt évben Romániából lett ide áthurcolva. Ő a maga részéről összeíratta az összes legelőterületeket a megyében és megtett minden lehetőt a legeltetés előmozdítása érdekében,

egy nyulat; ott van a halál. Meghal egy király, ott van a halál. Hol kívánja a fönseget? A nyulvadászaton nem, de a királyágya mellé igen? Minden lélekzetben benne van a pusztulás. Miért legyek fönsegeesebb a lélegzet ellenállásánál, mint a leheleténél? Engedelmet kérek, ön nem demokrata.

Én: So' se hazudtam magamat annak. Ha az volnék, térdre hullnék az élet fönsege előtt, mint amelyben rendjelek csillognak, de mivel ezt a hitvány hangyabolyt lenézem, azért vártam bizonyos nagyságot attól, aki merészül és kéréllhetetlenül végez vele.

Ő: Nem akarok olyan goromba lenni, mint ön, csak olyan őszinte. Ön filozófus, uram, igen bornirt gondolkodó és roppant önző ember. Ön nem a halálnak hitte fönsegét, hanem a saját halálának. Mint a bécsi mosónében, ugyanaz a hiuság dolgozik önben. A szép temetésben, melyről ez ábrándozik s amelyre az kuporgat, a fönsegnak ugyanaz a vágya nyilvánul, mint önben, amikor dörögés és villámlás közöpette akar kimulni.

Én: Igaza lehet. Ezt a gyarlóságot nem utasítom el magamtól. De még sincs egészen igaza. Ez a hiuság, ugy ahogy maga mondja, az aktív emberekben van meg. Nagy költők, nagy hadvezérek, proféták és apostolok voltaképpen csak arra törekcsenek, hogy a haláluk nagy dolog legyen. Hadd állják körül a

siratók serege, hadd emelkedjék éreből a szobruk. Én dologtalan, szemléző, magamban keresem az értékemet. Az én világom megsemmisül az én halálomkor, ez a világ nekem nem sokat ér, ezt a világot én nagyra tartom s amikor én velem együtt az megsemmisül, akarom, hogy ez katasztrófa legyen.

Ő: Az a világ szép és nagy lehet, de mivel csak magának tartja, nem ér többet, mint a macskáé, akinek szintén van magában tartott élete. Fél ön a haláltól?

Én: Most már igen. Egy királyi természet törvénye előtt borzongva, de szívesen meggörnyednék. De ön előtt? Azt hittem, hogy akit kiválogat magának, azt viszi s viszont kisül, hogy csak azt viszi, akit az élet kidob az ablakon. Nem is sirásó maga, szemétkotró.

Ő: Szegény ember! — Én: Miért?

Ő: Az ifju leányka, aki bujában hal meg, páncélos lovagnak ösmor. A katona, aki haremzón hull el, megtörő szemével glóriás nemtő alakjában lát. Az aggastyán az örökifjuság angyalának, a muukában megrokkkanó szomorú, nyugalmat nyújtó istenasszonynak. Mindenki, akinek közelébe lépek, az élete mását látja bennem s amikor ön szemétkotrónak lát engem, akkor . . .

Én: Csak folytassa, nem vagyok érzékeny.

Ő: Én meg nem vagyok goromba. De mondja csak: miért gondolta a halált fönsegesnek?

Én: Mert elkerülhetetlen.

Ő: Téved. Azért, mert látta működését s ami nyomában marad: a világot, mely az új sir fölött tovább forog. Valaki ninos, aki volt — ez semmi. De látta az ittmaradtakat, akik ezt a voltat körülállják és megsiratják. A gyászt és veszteséget, amelyet a legutolsó napszámos halála is jelent övéinek. Ezeknek boldogsága, ezeknek a keserve és nyomorusága, annak a látása, hogy a halott vesztesége az életnek: ezt látta ön nagynak. De ki fogja magát siratni?

Ki veszt önben valamit? Hónapos szobában lakik. Ma temetik, holnap gazdája kiteszi — a cédulát — és holnapután a szobalány ismét tisztítja a szobaur cipőjét, mintha önt sohse vitték volna temetőbe. Igaza van, én csak szemétkotró vagyok.

Én: Ne henecegen a szerénységével. Tévedhetnek akármben, a magam megítélésében nem tévedhetek. Tudom és tudtam, hogy igaza van. Nem törődöm az étellel és nem törődöm a halállal. Olykor, ha lefekszem, belebámulok a gyér világosságú szoba mélyébe és mondom most itt fekszel, ha nem fekszel itt, az se változtat semmit semmin. Olyan vagyok, mint a lezárt számadás:

mert kénytelen belátni, hogy tényleg rossz az állattenyésztő gazdaközönség helyzete. Igaz, hogy a megyei alapok adósságai szaporodtak, de nagyobb adóssága csak három van a megyének: a közkórházért, a vasutak építéséért és a megyeházért. Ezeket is inkább a saját alapjaiból vette fel a megye, ahol tőke állott rendelkezésre. Ami a kivándorlások túlnyomó része gazdagodási vágyból történik és az jövőre talán szünni fog.

Azt tudja, hogy saját hatáskörében is kötelessége a közrend személy- és vagyonszolgálat érdekében intézkedni és felmerülő esetekben ezt teljesíteni is fogja. Az árpási erdőgondnokság elhelyezése iránt az ügy folyamatban van és a község építeni fog épületeket, hol hivatalokat majd el lehet helyezni. A tanfelügyelő viselkedésére nézve kijelenti, hogy úgy vette észre mikép a helyettes tanfelügyelő csak a törvény utasítása szerint kellő eréllyel jár el.

Végül a közgyűlés tudomásul vette az alispáni jelentést, elfogadva Dr. Sencheának azon indítványát is, hogy főispán ur elnöklése alatt egy bizottság küldessék ki, mely feliratot szerkesszen és terjesszen fel, hogy a legolthatási tilalom Fogarasvármegyére nézve hatályon kívül helyeztessék.

(Folytatjuk).

Erdélyi dalszövetség.

Az „Erdélyi Dalos-Egyesületek Szövetsége” érdekében mozgalom indult meg legutóbb és ezen eszme már diadalra is jutott. Célja: az erdélyi dal- és zeneegyletek tömörítése által a zene és dalművészet terjesztése, fenntartása és ápolása karénekek és gyűjtemények kiadása által a zeneirodalom fellendítése.

Ezen szép és nemes cél elérésére az első lépést: a megalakulást megtették és június hó 27, 28 és 29-én az alakuló közgyűlés, a „Kolozsvári Dalkör” 40 éves fennállásának megünneplésével egyidejűleg zajlott le.

Hogy a társadalom minden rétege megnyire érdeklődött e szép jubileum és a nemes

bármikor elvisznek, rendben vagyok. Nem baj ha vagyok, nem baj, ha nem vagyok. Ez az igazi, becsületes helyzet, a magánosságának etikája. Nem szeret senki: tehát nem bámul senki se utánam. Nem szeretek senkit: tehát nem tartozom senkinek az életemmel. Kimulni úgy, hogy senkise károsodjék, az a becsületes halál. Akit siratnak, annak talán kell meghalnia, de nincs joga hozzá. S ha igaz, hogy mindenki úgy látja magát, a tulajdon mivolta szerint, akkor engem nem a szemétkötő fog elvinni.

Ő: Hanem?

Én: Ha szemnél leszek, becsületes kaszás formád lesz, zörgő csontokkal és vigyorgó álkapoccsal, mert tudom, hogy hova megyek. Ha delirállok, egy fehérhús aszszony tárja felém karjait — valamikor ifju és szép volt és szeretett engem és várt reám végre az enyém! Ha ifjan halok meg, a kaszás fáradtan támaszkodik szerszámjára: ez nehéz munka volt! Ha öreg leszek, akkor az élet nemtőjeként állsz ágyamnál és sirva mondod: kár érte oly boldog lehetett volna, ha nem akart volna inkább egyedül lenni.

célért küzdő egyesület megalakítása iránt, álljon itt biznyságul a védnökök neve. Védnökök: Br. Bánffy Zoltánné, Barcsay Domokosné, Br. Bornemissza Elemérné, Gaál Elemérné, Merza Lajosné, Dr. Purjesz Zsigmondné, Dr. Szabó Dénesné, Dr. Szamosi Jánosné, Szvacsina Gézánné, Gr. Teleki Ádámné, Dr. Udvaránszky Lászlóné, Dr. Apáthy István, Dr. Balogh Arthur, Dr. Gróf Bánffy Miklós, Gróf Bethlen Bálint, Bodnár István, Dózsa Endre, Fekete Gábor, Ferenc József, Dr. Hirschler József, Dr. Kecskeméthy István, Dr. Kenessy Béla, Dr. Tutsek Sándor, Br. Wesselényi Miklós, Br. Wesselényi Ferenc.

Tiszt. elnök: Dr. Óvári Kelemenné. Elnök: Gróf Béli Ákos. Alelnökök: Merza Lajos, Pozsoni Antal, Csiky Emánuel, Titkár Dr. Hudolin Lajos. Jegyző Szabó József, Karnagy Zsigmond Ferenc.

E díszes névsor eleve biztosítja a sikert. Az ünnepélyen városunknak mély álmaiból felébredt törekvő dalárdáját, annak agilis és fáradhatatlan elnöke: Dr. Há m o r s z k y Oszkár, továbbá Dr. Kontesweller Károly és Dr. Z a n k ó Géza képviselték. Az ünnepélyen nagyon szép számban voltak képviselve az erdélyi dalosegyletek, sőt a hangverseny műsorában is tevékeny részt vettek. Különösen kitűnt a műsorból a magyarfenei dalárda, amely egyszerű földmivelőkből áll és amely renetikus hatást ért el szép népdalaival. Bámulatos az az eredmény, amit a nép egyszerű gyermekeivel H. Kelemény Ferenc karnagy elért. Kiváló volt még a kolozsvári „Összhang” (MÁV) dalegylet éneke is. A műsorban régi kedves ismerősünk: Cséka Aladár karmester is szerepelt, akit brassói kitűnő állásából azóta jobb állásra Kolozsvárra vittek. Megható volt a hangverseny utolsó száma, amelyet az összes jelenlevő dalkörök énekeltek, nagy sikerrel.

Az egyesületi tisztviselők választása alkalmával Dr. Há m o r s z k y Oszkárt, dalegyletünk kitűnő elnökét választmányi tagul választották ez természetes dolog, hiszen ő olyan páratlan ügybuzgalmat fejt ki, ami valóban ritkaság.

A jövő évi közgyűlés Tóthfalusy, ref. lelkész, dalegyleti elnök meghívására Marosvásárhelyen lesz. Reméljük, hogy nagy misziót teljesítő, új életre kelt dalegyletünk, ha a jelen ügybuzgó, agilis vezetés alatt marad, — nemsokára szintén vendégszerető meghívásban részesíti az erdélyi dalszövetséget és így föllendíti az idegenforgalmat, társadalmi érintkezést teremt és ismertebbé teszi Fogarast a világban. Ime mit teremthet a lelkesedés, a hozzáértés, az ügybuzgóság!

Dalos.

H I R E K.

A térzenéről.

Tavaszi óta szándékosan hallgattunk a térzenéről, gondolván, hogy a mi nyomunkon valaki csak elindul s újra reázendített a szebbnél-szebb arany szárnyu dalokat, nótákat, keringőket Fogaras sétaterén s a Ferenc József téren.

Vártuk, vártuk, de hiába, Mecnás csak nem akadt, aki a térzenét fölújította volna.

Most már ennek a hiányát érezi a község, sőt az idegenek is. Léptenyomon hallottuk, hogy többen nyilat-

koztak már a térzene hiányáról s annak szükségességét hirdették.

S szomorodott szívvel kell kijelentünk, hogy Fogaras — ez időszerint — térzene nélkül áll.

Itt a fürdő szezon, de egyuttal az ugorkaévad is, amikor az Oltban megszokott jelenni az ugynevezett: fogarasi cápa is; Fogaras híres városának pedig nincs térzenéje. Az ott hűselők (pardon majd a melegtől a szobákban tikkadozó emberek) egykedvűen tolják a napokat s járnak ki az ünnep- és vasárnapokon dézsahölgyekkel s bakákkal telt „papiros malomba” s nézik a főgimnázium építését zene és jókedv nélkül. S kiváló zenekarunk: Rusz János bandája pihenni kénytelen, a szárnyas dalok nem szaturálják Fogaras füledt gözskörét.

Mi már nem egy izben rendeztünk gyűjtést ez ügyben, sőt évekkel ezelőtt zenealapunk is volt, igaz, hogy csekély hatvan korona, melyet a létesítendő tázoltózenekar javára adtunk át s most se tűzoltózenekar, se térzene. Két szék közül lepottyantunk a semmittevés nirvánájába. Rusz János, kiváló zenekara pedig így kénytelen fürdőre menni, hogy magát fönntarthassa, mert Fogaras közönségének az indolenciájából fájdalom meg nem élhet.

Tavaly is már olyan csekély összeg gyűlt össze a zenekar számára, hogy alig tudtak megosztolni s az a pár majális s Mexikó-kerti zene kiváló zenekarunk egzisztenciáját nem biztosítja.

Szükséges tehát, hogy a n. é. közönség ne csak elrepülő szavakkal, hanem tettekkel is dokumentálja ohajtását, egyszerűen a d a k o z z é k. Így majd lesz térzene is, de ellenkező esetben nem! Ha azonban állandó, jó térzenét akarunk, egyedüli megoldása az, hogy a város és a vármegye évi állandó szubvenciót adjon a zenekarnak. Azt hisszük, minden község szívesen hozzájárul valami csekély összeggel, hiszen minden községből Fogarasra, a központba jönnek és itt ünnepnapokon élvezhetik a szép zenét. A művészetre is kell valamit adni és ez a legcsekélyebb, amit tehetünk. Mintegy városi zenekarrá szervezhetnénk ezt a zenekart, amely így, pártolás híjján nem ekzisztálhat, nem fejlődhet tovább. Hiszen van sok olyan ünnepélyes alkalom, amikor a város és megye által szubvencionált zenekar játszhatnék és így nemcsak a közönségnek, hanem speciáliter a városnak és megyének is szolgálatokat tehet az állandó fizetés fejében.

Emellett természetesen a közönség is adakoznék, mert Rusz János szakképzett zenekara nagyobb pártolásra érdemes. Fölhívjuk tehát a megye és város illetékes embereinek b. figyelmét erre a körülményre és kérjük a n. é. közönséget, hogy ha akarja a térzene létesítését most

még nem késő jelentkezzék. S ezuttal fölkerjük aranyfiatalságunk agilis tagjait is, szíveskedjenek — mint eddig is — a térzene ügyét kezükbe venni s ha a város és megye, meg a közönség is akarja, hát vigyék azt diadalra.

Mert valóban szánalmas állapot az, hogy Fogaras nem karolja fel kellőleg s nem segíti kiváló zenekarát, nem tördök a művészettel, nincs térzeneje sem! Mutassuk meg az idegeneknek, vendégeinknek, hogy mi ha akarunk tudunk teremteni. Nem vagyunk indolensek, hanem pártoljuk a világnyelvét, az internacionális szép zenét.

H. Gy.

— Személyi hír. Felszeghy Sándor belügyminiszteri titkár, f. hó 5-én vármegyénkbe érkezett, hogy az anyakönyvvezetés ügymenetét megvizsgálja.

— Kinevezés. Fogel Viktor vámgyakornokot, városunk szülöttét, a fumei fővámbivatalhoz vámségédtszítte nevezte ki a keresk. miniszter. Gratulálunk!

— Áthelyezés. A vall. és közokt. m. kir. miniszterium Pál Ferenc megyei kir. s. tanfelügyelőt Kolozs megyébe helyezte át.

— Hangverseny Fogarason. Magas színvonalon álló hangversenyt rendezett az Országos M. Kir. Zeneakadémia három végzett növendéke, mellyel megkezdte körútjának hangverseny sorozatát, Erdély nevezetesebb városai és furdőiben, Fogaras városa igen szívélyesen fogadta illusztris vendégeit. Városunk, melyben eddig még nem produkáltak ily magas színvonalon álló hangversenyt, határtalan lelkesedésével bizonyította be érettségét, a legmagasabb és legkomolyabb klasszikus művészet iránt. Legjobban örvendünk annak, hogy minden nemzetiség és fellekezeti különbség nélkül hallhattuk, illetve láthattuk városunk színe java frenetikus tapsviharárt. Jelen voltak között láthattuk városunk képviselőjét az alispánt, az egész városi tanácsot a polgármesterrel az élén. A művészek egyes elragadtató produkcióiról a következőképen számolhatunk be: A hangverseny városunk szeretett polgármesterének fia Herszényi Andor nyitotta meg Schubert: Vándor című dalával, melyben hatalmasan csengő, gyönyörű bariton hangja kiválóan érvényesült. Nagy örömeinkre szolgál az, hogy városunk szülötte utolsó föllépése óta ily rendkívüli módon halad az ének művészet terén. Második száma volt Lowe Oza című dala, melyet ismét óriási taps vihar követett. Másodiknak lépett ki elének Thoma József zongora művész, ki Beethoven Mondschein Sonatáját érezt, kiforrott művészettel és érthetetlenül káprázatos technikával játszotta el, mellyel egy csapásra meghódította Fogarast. Fejlett művészetéhez kritika nem is fér. Most következett Kertész Vilmos m. kir. opera ház tagja gyönyörűen csengő lírai tenorjával Carmen: Virág áriával. Kellemes lány hangjának érzéki varázsával és lehelet szerű pianoival valósággal bámolatba ejtette a közönséget. Ugyan ily tökéletes művészetel adta elő Schubert: Türelmetlen című dalát, melyet a közönség általános kívánságára meg is kellett ismételni. Majd a következő produktiót ismét Herszényi Andor nyújtotta Gounod: Fauszt Valentin áriájának és Rubenstein: Azra című dalának éneklésével. Azután Thoma Józsefet hallottuk, ki többszörös ráadással volt kénytelen megtoldani játékát. Majd Kertész Vilmos művészetében gyönyörködtünk. ki méltóan fejezte be az élvezetes és felejthetetlen hangversenyt. Amint értesültünk a közönség kifejezte azon óhaját, hogy a hangverseny a közel jövőben megismételtessék. Hangverseny után tánpera perdült az ifjuság és a jó kedv és multság csak a hajnali órákban ért véget.

— Halálozás. Mély részvétellel vettük a szomorú hírt, hogy: Gyulay Sándorné szül. Zöledi Baksay Julia urnő életének 39. boldog házasságának 22-ik évében, június hó 30-án, hosszas szenvedés után Nagyrőcén elhunyt. Közönségünk bizonyára mindig kedvesen emlékezik vissza Gyulay Sándor áll. keresk. iskolai igazgatóra, aki ittléte alatt oly fáradhatatlanul dolgozott az iskola a közjó és a társadalmi élet fellendítése terén és így sokak szívében visszhangra talál az a részvétel amelylyel mi a szeretett nejét elvesztett igazgató iránt vagyunk. Az elhunyt kitűnő író volt és mint dilletáns festő is szép sikert ért el. Midőn a magunk részéről is őszinte részvétünket fejezzük ki, egyuttal kívánjuk, hogy a gyászoló férj leljen vigaszt igaz barátai őszinte részvételében.

— Kiküldetés. A pénzügyminiszterium dr. Pálffy Mór m. kir. osztály geológust az erdővidéki szenttelepek megvizsgálására és tanulmányozására kiküldötte. A geológus tanulmányozását a jövő héten kezdi meg.

— Tűz. Folyó évi július hó 2-án Oláh-tyukoson Maikán György tanító házában tűz ütött ki, a tűznek áldozatul esett egy csür, s 6 nagy disznó. Tűz keletkezésének oka eddig még ismeretlen, biztosítva nem volt.

— Megint a flobert. Folyó évi márc. havában Drotlef János sárkányi kereskedősegéd a pataknál verebekre lőtt, véletlenség-ből a golyó egy 16 éves cigány leánynak a fejét érte, a leányt beszállították a fogarasi kórházba a hol nemsokára meggyógyult. A mult héten folyt le Brassóban a tárgyalás. Drotlef Jánost elítélték 70 korona pénz büntetésre.

— Tűzoltói szaktanfolyam. A magyar országos tűzoltó szövetség hazai tűzoltó intézményünk fejlesztését célozván, a fennálló tűzrendészeti kormányrendelet célzatának minél szélesebb körben leendő megvalósítása végett ez év nyarán, július 5-től július 25-ig bezárólag Budapesten országos tűzoltói szaktanfolyamot tart. Tanfolyam hallgató lehet minden 18—42 éves feddhetlen előéletű férfi. Tandíjat senki sem fizet. A tanfolyamon lesz elméleti és gyakorlati rész. Az elméleti résznél elő fogadtni többek között az, hogy a baleseteknél első segély hogyan nyújtandó, a gyakorlati résznél lesznek rendgyakorlatok, szerok gyakorlati ismertetése, mászó és mentőgyakorlatok stb. A tanfolyamra felhívjuk a városi és vidéki közönséget.

— Tűzkárosultak. A Sarkaica községben dult nagy tűzvészről annak idején hírt adtunk olvasóinknak. Most arról értesültünk, hogy nemcsak Fogaras, hanem Brassóvármegyében is engedélyt kapott a 10. hajléktalan család a könyörödomány gyűjtésre, mert 15 ezer korona kárak biztosítás útján nem térülvén meg, — a nyomor ijesztő képe áll előttük.

— A husárok. Nehogy valamelyik leleményes mészárosinas megint a tavaly karácsonyi szellemes tréfával bosszulja meg rajtunk magát, amiért szerény husvásárló létünkre szövtatenni mertük a huskirályok eljárását, — ezuttal nem terjeszkedünk ki a magunk véleményére, csak az e héten kezünkbe kerülő 4-féle vidéki lapból idézzük a következőket: „Czeglődi ujság. Az élő jószág ára ismét leszállt a lehető legminimálisabbra, de a régi husárok megmaradtak. A vágni való marhát 10 százalék levonással 28—30 krajcárért veszik a mészárosok s 60 krajcárért adják, a borjut élve

25—26 krajcárért kell elvesztegetni a guzdáknak, a mészárszékben 60 krajcár az ára. Hol a városi Tanács? — A másik lap így ír: „Hajdunánásról jelentik: Az itteni mészárosok és hentesek még mindig a régi áron adják a húst, pedig élő állatok ára nagyot csökkent. A város lakossága ezt megnván, minden hatósági támogatás nélkül husfogyasztó szövetkezetet létesített, amely kitűnően prosperál és így most Hajdunánáson a jó marhahus kilója 90 fillér holott eddig a legrosszabb is 1 kor 20 fillér volt. Mivel az élő állat ára is alábbszáll, további árleszállítás várható.“ — A Déva és vidéke így ír: „Érthetetlen dolog, hogy most, amidőn az élőállat ára mennyire leszállt, ezt nem veszik észre a hentesek és mészárosok, de az bizonyos, hogy majd amikor az árak felszállnak, a mészárosok is nyakrafföre sietnek, az állatdrágulás panaszlása mellett a husárokat felemelni!“ — Az Erzsébetvárosi hírlap, az általános áresésre hivatkozva, a husárok leszállítását követeli. — Ezekhez véve a saját tapasztalatainkat, amelyek szerint falun az emberek a bivalyborjut különként 24, a fehérborjut 30 krajcárért adják, illetve 5—6 család összebészélve levág egy-egy borjut, mert inkább magok megeszik, mitsem a mészárosoknak adják potom áron, — bátran kimondhatjuk, hogy az egész országban tetemesen leszállt az élő állat kilójának ára és így most már itt az ideje, hogy a husárokat jelentékenyen alább szállítsák Fogarason is.

— Magyar otthon. Elsőrangú penzió a város központján. Családok, házaspárok és magános urak részére. Elegánsan berendezett szobák külön bejárattal, villanyvilágítással. Rézágak, fürdők, kitűnő konyha. Olcsó árak. Főherceg Sándor utca 30. sz. Budapest.

— Szülők figyelmébe. A „Kolozsvári Középiskolai Tanárjelöltek Segélyző Egyesülete“ közvetit nevelői, tanári, korrepetitori és fordítói állomásokat Kolozsvárra és vidékre. Ezen eljárása által főként segélyt akar nyújtani az arra érdemes, tehetséges egyesületi tagoknak; másfelől alkalmat akar adni az ország művelt családainak arra, hogy ily módon képzett és megbízható ifjakat nyerjenek gyermekeik mellé nevelőköl. Bejelentőkre nézve a közvetítés díjtalan. Aki a nagyközönség részéről, egyesületünket igénybe óhajtja venni, ebbeli szándékát személyesen (Központi egyetem III. emelet. Hivatalos órák 11—12-ig), vagy levélben (Középiskolai Tanárjelöltek Egyesülete titkári hivatalának Kolozsvár. Központi egyetem címzéssel ellátva) szíveskedjék tudatni, közölvén az állomás helyét, nemét, időtartamát és a javadalmazás milyenségét. Császár Károly s. ki. sz. i. elnök, Kiss Ernő sz. i. titkár.

— Szigorú tilalom. Magyarország a tilalmak országa. Itt minden tilos. Valósággal szabályrendeleteket lehetne szerkeszteni a tilalmasságot szabályozó rendeletekről. Alkalmunk volt német, angol és francia kirándulókkal, turistákkal érintkezni, akik például egytől-egyig megbotránkozva konstátálták, hogy az ő országaikban nincsen turista így megkötvé mint például nálunk ahol a kincstár tulajdonát képező erdőknél át menni szabad, de ott egyes helyeken hosszabb pihenőre lotelespedni, étkezni, esetleg tüzet rakni nem szabad! Az erdőőr 5—8 tehene, disznója, majorsága pedig őrizetlenül, szabadon jár és okozza a károkat, mégpedig sokkal nagyobb károkat, mint az a turista okozna az árnyas fák alatti pihenéssel, vagy

a patak mellett, veszélytelen helyen a tűzrakással. Ilyen eljárással még azt a kevés turistát is elriasztjuk, akiket havasaink szépsége idecsábít.

— Válasz a „Panasz“ című és június 28-án közzé adott napihirre. A közleményben foglalt azon panasz, hogy a ménesbirtok a timár patakra klosteteket épített, úgy tűntetik föl a dolgot, mintha valamiféle új építkezéstről lenne szó, pedig a valóság az, hogy a régi, már évtizedek óta álló ilyenmü épületet cserélte föl a birtok ujjakkal, — kapcsolatban, — a timár patak szabályozásával. Azon része pedig a közleménynek, hogy ezen patakban, hol ezen épületek állanak, — tejjgazdasági ruhákat mossák s onnan merítenek vizet is — rosszakaratu és alapnélküli koholmány. Fogaras, 1908. évi július hó 11-én. Rieszdorfer László.

— Uj tanterv a polgári leányiskolákban. A vallás és közoktatásügyi miniszter az összes polgári leányiskolák részére, hogy az eddig a köznevelés terén szerzett érdemeiket fokozhassák, új, a jelenlegitől lényeges, eltérő tantervet készített, mely már a jövő tanév kezdetén életbe lép. Az új tanterv egy részt fokozottabb gondot fordít a magyar nyelv és irodalom tanítására, melynek heti óraszámát 13-ról 16-ra, a hol azt nemzeti-ségi okok indokolták teszik, egy további órával való fölemelését rendeli el. A második fontos szempont, mely az új tantervet átlengi a női hivatás szempontja és arról gondoskodik, hogy a leányokat az utolsó évben oly ismeretekkel lássa el, melyekre a leánynak a háztartás és gyermeknevelés terén szüksége lesz. A testi nevelésre is különös gondot fordít az új tanterv és a modern irányt követi a rajzitanítás is. Az erkölcsi szempont az új tantervbe messzemenő figyelem tárgyát képezi.

— Halálos elgázolás. Floresz Reveica vislai — fogarasmegyei lakost — mint értesülünk — egy szekér oly szerencsétlenül elgázolta, hogy a szegény a szenvedett sérülésekbe belehalt. A vizsgálat és boncolás megejtése végett távirati megkeresés folytán brassói kir. törvényszék vizsgálóbírója és a királyi ügyészség egyik tagja gyorsan értesítettvén, a szerencsétlenség színhelyére kiállott.

— Az adókvetési bizottság tárgyalási sorrendje. Julius 13-án, Ósinka Ujsinka Vledény, 14-én, Sarkaica Bucsum Alsóvenice Felsővenice Felsőkomána, 15-én, Alsókomána Kucsuláta Lupsa Szunyogszék Mundra Todorica, 16-án, Sárkány Paró Grid, 17-én, Reusor Illény Galac Herszén Sebes Marginen, 18-án, N.-Vajdafalva K.-Vajdafalva Posorta Ludisor Jaás Szeszcsor Szovesztrény Netot Telekiréce Vajdaróce Dezsán, 20-án, Oláhujfalu Gainár Kerc Szkoré Szeráta Kolun, 21-én, Bethlen Huréz Luca Vojla Dridif Alsószombatfalva, 22-én, Alsóvist Besimbák Rukkor Földvár Dragus Ny.-Felsőszombatfalva K.-Felsőszombatfalva Felsővist, 23-án Alsóuca Felsőuca Korb Alsóárpás, 24-én, Bráza Lissza Nagyberivoj Kisberivoj Kopacsél, 25-én, Opreakercisora Strézakercisora Alsóporumbák Felsőporumbák Felsőárpás, 27-én, Fogaras 1—55 asztalosok, bérkocsisok, fuvarosok, bórkereskedők, borbély üzletek, cipészek, cukrász, darocposztó kereskedő, disznókereskedő, építési vállalkozók, ecetgyárak, fodrászok, fakerkedő. 28-án, 56—97-ig. Fűrészyár flanel kereskedő, fogtechnikus, fényképész, gabona kereskedő, gyepmester, géplakatos, lakatosok, gőzfürdő, gyógyszerészek, hentesek, icések, katonai szállítók, kenyérsütők, mészárosok. 29-én, 89—146-ig. Könyvnyomda, könyvkereskedés, könyvkötő, kerekes, kovácsok, kalaposok, kosárkötő, kőfaragó, kordoványos timárok, cseres timár-

rek, kéményseprők, látszerész, lacikonyhások, malom bérlők, mészárosok, műmalom, téglagyár, nöidivat árus, orvosok, órásk. 30-án, 147—190-ig. Pékek, posztó kereskedő, pálinkamérések, postamester, piaci vámbérlő, rőfös és divatáru kereskedők, kőszruha kereskedők, vegyes és vaskereskedők, nagykereskedők, rongy és csont kereskedés, szabók. 31-én, 191—239-ig. Szállodások, szikvizgyárosok, szücsök, szülésznők, szeszgyárosok, szatócok s italmérők, szijgyártók takács, téglagyárak. Augusztus 1-től, ügyvédek, közjegyző, vőgrehajtó, villamos teleg, vendéklősök, varrógép raktárak, zálogház, földbérlők. A tárgyalások mindennap d. e. 8 órakor kezdődnek kivéve a július 17-ik napjára kitűzöttet, mely e napon d. u. 1 órakor veszi kezdetét.

— Titokzatos szentek. A napokban városunkban Fogarason megindult egy hír, mely azt fogéll, hogy egy asszonynak nem régen meghalt az ura. Alig telt el néhány nap, éjjel megjelent neki (t. i. az asszonynak!) Jézus, Mária és Szent József, akik azt mondták az asszonynak, hogy a férje a pokolban szenved, de ők a menyországba viszik, ha a pénzt oda adja nekik. A megrémült asszony ép az nap vitte megtakarított pénzét a takarékbba, de a szenteknek megígérte, hogy holnap jöjjenek el újra, mert a pénzt kiveszi a takarékból. Másnap az asszony elment a takarékbba, a pénztáros azonban megkérdezte, hogy miért veszi ki ilyen hirtelen, mire az asszony elmondta a dolgot. A pénztáros jelentést tett s Jézust, Máriát és Szent Józsefet három férfi személyében el is fogták, éppen akkor, amikor a pénzt — újra megjelenve — át akarták venni az asszonytól.

— Értesítés. A 38. honvéd gyalog hadosztályba beosztott csapatok részére a f. évi őszi fegyvergyakorlatok idejére vagyis augusztus hó 25-től szeptember hó 12-ig szükséges körülbelül 114,260 adag 840 grammbs kenyér, 574 métermáza zab, 415 métermáza széna és 206 métermáza alomszalma szállítás utján való biztosítása iránt folyó hó 20-án reggel 9 órakor Segesvár r. t. város városházán árlejtés fog tartatni. Árlejtési feltételek a helybeli m. kir. honvéd állomás parancsnokságnál megtudhatók.

— Nyugtázás! A római katolikus iskolának f. évi július hó 1-én, a „Papirmalom“ban megtartott majálisára adakoztak: Széll József 10 kor. Gombos Gyula, Dr. Dániel Ödön, Ifj. Novák János, Várnai Sándor, Zankó Emil, Mayer Ignác, Frank Ferenc, Goosch Frigyes 5—5 koronát, Phillipovic Alajos, Zankó Tivadar 4—4 koronát, Idősb Novák János, Hodis Gyula, Török Balint, Booskor Ádámné, Gróf dela Motte Arthur, Dr. Harmath Jenő, Theil Frigyes, 3—3 koronát, Papp Vince, Zakariás Antal, Dr. Zankó Géza, Parászka Antal, Nádudvary László, Botta Anna, Ábel Janka, Moré István, Aladics Emil, Kovács Pál, Dr. Kontesveller Károly, Özv. Krausz Vilmosné, Lauritsch Testvérek, Embacher Mihály, Madácsi Gyula Nagy János, Kamp Vilmos, Metz István, Simon József, Simon Gyula, Girtlinger, Mundrean György 2—2 koronát, Fridrich András, Egyed Erzsébet, Cirják Hermin, X—y, Kovács Gábor, Perdi György, Gaosch József, Borsay Ferenc, Müller Károly, Barna Pál, Dénes Károly, Schole Ferenc, Czoru János, Gimbesán János, Veisz József, Babacsok József 1—1 koronát, a római katolikus iskola növendékeink gyűjtésén 37 korona 20 fillért tett ki és így az összes gyűjtés 176 korona 20 fillér volt. A kiadás 162 korona 46 fillérre rugott, és így 13 korona 74 fillér a maradvány. Fogadják a jószívü adakozók a római katolikus iskolaszék hálás köszönetét.

Felélő szerkesztő és laptulajdonos:

THIERFELD DÁVID.

A fogarasi m. kir. állami ménesbirtok igazgatósága.

Szám 940—1908.

Hirdetmény.

A fogarasi m. kir. ménesbirtok tulajdonát képező s Sárkány községben levő vízi malom folyó évi október hó 1-től kezdődőleg 1912. év december hó 31-éig hasznabérbe fog adatni.

E célból az igazgatóság f. év augusztus hó 10-én d. e. 11 órakor hivatali helyiségében nyilvános versenytárgyalást rendez.

Az 1 koronás bélyeggel és 5%-os bánatpénzzel ellátott ajánlatok a jelzett időig nyujtandók be, az utólag beérkezett ajánlatok figyelmen kívül hagyatnak.

A bérleti feltételek a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők, ajánlattevő köteles ajánlatában kitüntetni, hogy a bérleti feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti.

Fogaras, 1908. július hó 6-án.

A fogarasi m. kir. állami ménesbirtok igazgatósága.

Szám 625—908. körj.

Hirdetmény.

A nagyberivoji községi iskola felépítésének vállalatba adására f. évi június 21-én megtartott árlejtés eredményre nem vezetvén, az árlejtés újabb megartására f. évi július hó 26-ik napjának d. e. 10 órája tüzetik ki. Kikiáltási ár 10,000 kor. és 180 természetbeni fuvar. Bánatpénz 10%-a a kikiáltási árnak. Terv és feltételek a kisberivoji körj. irodában megtekinthetők.

Kelt Nagyberivojon, 1908. július 8-án.

A községi előljáróság.

Sz: 3761—1908. tkvi.

ÁRVERÉSI HIRDETM. KIVONAT.

A fogarasi kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy néhai Vasu Lázár Vazul János hagyatéka ügyében intézett 1907. Ö. 468/7. sz. megkeresése alapján, az árverést végrehajtási árverés joghatályával bírólalag, a brassói kir. törvényszék (a fogarasi kir. járásbíróóság) területén levő Alsóárpás község határában fekvő az alsóárpási 824 sz. tjkvben Vasu Irimie a Vazulé, kiskoru Vasu János a Vazulé, kiskoru Vasu Gédeon a Vazulé nevében álló, 329 öl területű A + 74/1 75/1 hrsz. a. (faház és kert) egész ingatlanra 1600 korona ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és, hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1908. évi augusztus hó 3-ik napján d. e. 9 órakor Alsóárpás községében megartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Fogaras, 1908. május 16-án.

A kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Virág,
kir. járásbíró.

Bérbeadó szálloda.

Fogaras főterén az újonnan át-
alakított „TRANSYLVÁNIA“ szálloda, az
összes mellékkeliségekkel, — tánc-
terem stb. október hó 1-ejétől
3, esetleg 6 évre

— bérbeadó. —

A szálloda villanyvilágítással van
felszerelve s a kor igényeinek meg-
felelően berendezve.

Érdeklődők forduljanak a tulaj-
donosokhoz.

LAURITSCH TESTVÉREK.**Hirdetések**

felvételnek

a lap kiadóhivatalában.

A készlet gyorsabb eladhatása miatt

Caspari Frigyes

és Társai

Medgyes (Nagyküküllőm.)

faiskolái

leszállított áron ajánlják összes fais-
kolai cikkeiket u. m.: magonc, kőmagu
és csontár gyümölcsfákat, pöszméte és
ribiszke cserjéket, málnákat, földiepret,
díszcserjéket, gyümölcsfa vadoncokat,
sövénynék valót, tülevelű fákat, ró-
zsákat stb.

Árjegyzék kívánatra bérmentve.

MINIMAX

tűzoltó készülék.

Kezdődő tüzeknél kiválóan bi-
zonyult. Százazreket lehet meg-
menteni csekély befektetéssel.
Feltétlen szükséges minden ko-
reskedésben, raktárban, —
gyárban, pincében, gazda-
sági raktáraknál, cséplő-
gépeknél. Könnyen és biztosan
oltja a legerősebb égésű tü-
zeket, pl. kőolajt, kátrányt, ben-
zint, terpentint. 10.000-nél több
eset fordult elő, ahol a Minimax
tűzoltókészülékkel mentették meg
vagyonusukat.

Kezelése rendkívül egyszerű.

Nagy készülék ára . . . 80 Kor.
Kis 60

Megyei főelárusító:

Thierfeld Dávid,
könyvkereskedő, Fogaras,
ahol meg is tekinthető.

Titanit biztonsági robbantószergyár
CEIPEK ÉS TÁRSAI TRENCSEN.

Az első biztonsági robbantószergyár Magyarországon.

A „Titanit“ ütés, hő, surlódás, nyomás iránt teljesen érzéketlen.

A „Titanit“ nem fagy meg.

Robbantó erejére, repesztőképességére nézve az eddig ismert összes brizans
robbantóanyagokkal versenyez.

Kezelése egyszerű és teljesen veszélytelen.

A Titanitra nem vonatkoznak a keresk. és belügyminiszteriumok azon óvrende-
letei, melyek a többi robbantószerkezetre nézve elengedhetetlenek.Vasuti és gőzhajó állomásokon a szállítmányok mint bármely más szállítmány
kezelhetnek. De a fogyasztóknál is bárhol elhelyezhető.Szállítása nem úgy mint a többi robbantószerkezé explosiv vonattal, hanem bár-
mely vonattal, hajóval és postával, bármely időben történhetik.A Titanit ára a robbantószerkek napi árát sohasem fogja meghaladni.
Kísérleteket a gyár műszaki mérnöke bármikor és bárhol a gyár költségén szívesen
végez és a Titanit fenti előnyeit be is igazolja.Az államnak első szaktekintélyei is megerősítették a Titanitnak itt felsorolt összes kiváló
tulajdonait és előnyeit.A gyár január hóban üzembe lépett és bármely megrendelést
a legpontosabban teljesíteni képes.Egyedüli központi raktár és elárusítási képviselő: Brassó,
Háromszék, Csik, Udvarhely, Nagyküküllő, Fogaras és Szeged megyékre:**ALBERTFY és THEIL Brassó,**

ahonnan minden rendelmények gyorsan eszközöltetnek.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 63.

Által a legutányosabb árak mellett ajánljuk:

Locomobil és gőzcséplőgépek,szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-
rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,
boronák,**sortvetőgépek, Planét Jr. kapálók,**

szecskaavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók

Cölömalmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.**Nádpatak gyógyfürdő.**

Jod-, kén- és sóforrással megáldott fürdőhelye.

Pótolja: Lipik-, Hall- és Csiz vizét. Reoma, kőszvény, Ichias bántalmaknál
utólérhetetlen gyógyeredményü. Női betegségek, vörsegenység és Idegségnél
kiváló gyógyhatásu. Idény: június elsejétől — szeptember elejéig.

Egy órai kocsit a pályaudvartól (Nagyküküllő vármegye).

Erdők, árnycsós sétányok, modern lakások, zene elsősz-
tályu ellátás. Elő- és utóidényben tetemes árendemény a szobaárakból.
Vasuti állomása: Alsószombatfalva, hol minden alkalommal kocsik kaphatók.

Postahivatala: Nagysink, mindennapi postaforgalommal.

Prospektust bérmentve küld és mindennemű felvilágosítással a legnagyobb kész-
séggel szolgál:**A fürdőkezelőség.**

